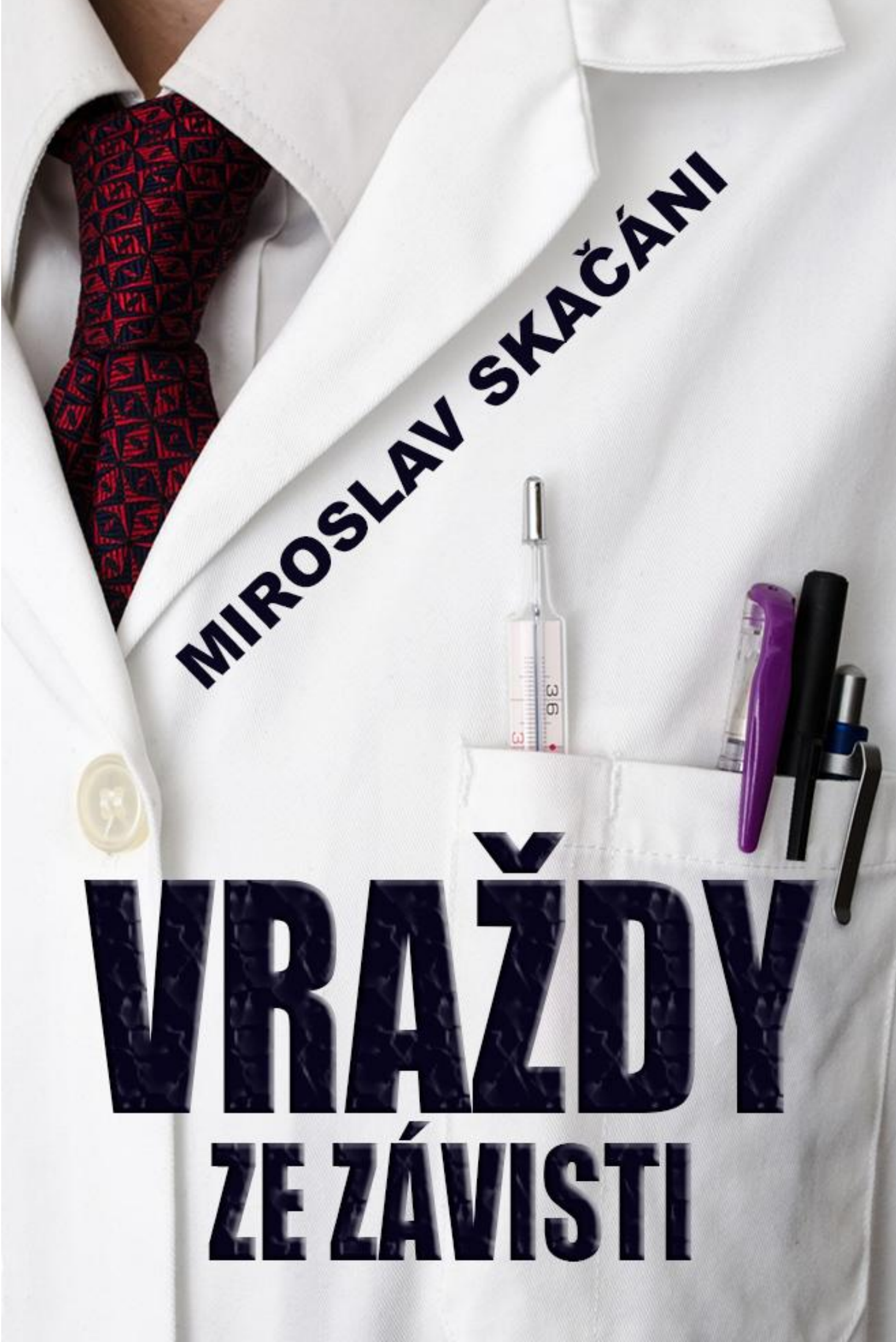

MIROSLAV SKAČÁNI

VRAŽDY ZE ZÁVISTI

Miroslav Skačáni

Mudr. Miroslav Skačáni se narodil 23. května 1950 v Bratislavě. Vystudoval Lékařskou fakultu Univerzity Komenského v Bratislavě, pracoval v Trenčíně a Bratislavě a od roku 1995 žije v Jihlavě. Je odborným lékařem-psychiatrem. Jeho manželka je české národnosti, rovněž lékařka. Mají spolu dva syny.

Je členem Obce spisovatelů České republiky i Východočeské obce spisovatelů.

Vraždy ze závisti

Téma nemocničních vražd zaujalo autora, povoláním psychiatra, k napsání fiktivního kriminálního příběhu. V něm vykresluje možné duševní hnutí vraha, který se ze závisti k lékařům odhodlá v nemocnici zabít. Dramatický příběh nepostrádá prvky napínavé četby a autorova znalost prostředí dodává knize na autentičnosti.

Miroslav Skačáni

Vraždy ze závisti

2015

Všechna práva vyhrazena. Žádná část této tištěné či elektronické knihy nesmí být reprodukována a šířena v papírové, elektronické či jiné podobě bez předchozího písemného souhlasu nakladatele. Neoprávněné užití této knihy bude trestně stíháno. Používání elektronické verze knihy je umožněno jen osobě, která ji legálně nabyla, a jen pro její osobní a vnitřní potřeby v rozsahu stanoveném autorským zákonem. Elektronická kniha je datový soubor, který lze užívat pouze v takové formě, v jaké jej lze stáhnout z portálu. Jakékoliv neoprávněné užití elektronické knihy nebo její části, spočívající např. v kopírování, úpravách, prodeji, pronajímání, půjčování, sdělování veřejnosti nebo jakémkoliv druhu obchodování nebo neobchodního šíření je zakázáno! Zejména je zakázána jakákoliv konverze datového souboru nebo extrakce části nebo celého textu, umístování textu na servery, ze kterých je možno tento soubor dále stahovat, přitom není rozhodující, kdo takového sdílení umožnil. Je zakázáno sdělování údajů o uživatelském účtu jiným osobám, zasahování do technických prostředků, které chrání elektronickou knihu, případně omezují rozsah jejího užití. Uživatel také není oprávněn jakkoliv testovat, zkoušet či obcházet technické zabezpečení elektronické knihy.

© Miroslav Skačáni, 2015

© INDEART, 2015

www.indeart.cz

978-80-7519-088-8 (PDF)

„*Nezabiješ!*“
(Páté přikázání)

Čas od času prolétla médii zpráva, že ten či onen zdravotnický nebo sociální pracovník, který měl pečovat o zdravotně postižené nebo staré lidi, převážně ze zjištěných důvodů, aby se zmocnil jejich majetku nebo peněz, posílal bezbranné lidi na onen svět. Bylo to všechno ale hodně vzdálené, pokaždé za hranicemi našeho státu, nebo dokonce na jiném kontinentu. Nikdy mě nenapadlo, že by se něco podobného mohlo stát i v naší republice, i když většina případů se odehrála v zemích stejně civilizovaných, jako je ta naše. Nepochybně stejný názor sdílela i převážná většina našich obyvatel.

Když jsme se před několika měsíci z médií dozvěděli, že podobný případ se stal i u nás, byl to šok. Šok nejenom pro mě, ale i pro většinu lidí, kteří stejně jako já žili v přesvědčení, že něco takového je možné jenom kdesi daleko od nás. Jako by ta pomyslná kulka, která doposud byla hodně vzdálená a zasahovala lidi, kteří pro nás byli cizí a byli nám úplně lhostejní, trefila někoho těsně vedle nás. Kolik chybělo, abychom některou z těch obětí byli právě my sami nebo někdo z našich blízkých?

Když jsem v novinách četl první zprávy o případu z jedné naší nemocnice, v mysli se mi vynořil obraz člověka, jehož jsem znal před třiceti lety, kdy jsem jako mladý lékař nastoupil na své první oddělení v okresní nemocnici. Ano, byl to on. Viděl jsem ho úplně zřetelně. Ty tři desítky let, jež uběhly od té doby, jeho obraz vůbec nezměnily.

Ten člověk pracoval jako sanitář. Mladý, značně zakomplexovaný muž, který svou inteligencí daleko převyšoval ostatní sanitáře, zdravotní sestry a řekl bych, že i většinu lékařů nemocnice. Po několika neúspěšných pokusech dostat se ke studiu na lékařskou fakultu si vybral práci sanitáře. Ten člověk nás nenáviděl, žárlil na nás, a především nám všem záviděl. Záviděl nám, že jsme lékaři, a snažil

se nám v rámci svých omezených možností škodit. Jednou se nám ztratila složka z chorobopisu, jindy výsledky nějakých důležitých vyšetření a bylo zřejmé, že k tomu, aby nám nadělal problémy, neváhal zneužít i pacienty oddělení – jednou měl někdo nečekaně průjem, pak jsme jiného pacienta nemohli ráno vzbudit, jak hluboko spal, jistě po léku, který mu uvedený sanitář „omylem“ podal. Čas od času partneři lékařů dostali anonym na svého manžela nebo manželku, s kým má dotyčná osoba poměr, což jednou téměř vyústilo ve skutečnou vraždu, kdy žárlivý manžel jedné ze zdravotních sester skoro zabil jednoho mého kolegu – lékaře.

Snažili jsme se sanitáři některý z jeho přečinů dokázat, ale díky své vysoké inteligenci byl schopen zamaskovat stopy tak, že se nám to nikdy nepodařilo.

„Ten chlap by byl schopen i zabít,“ vykřikl jednou v rozčilení jeden z našich kolegů, nejstarší z nás, když se mu opět ztratilo něco ze šuplíku v pracovním stole. To byla taky jedna z oblíbených činností toho člověka.

„A možná nejenom nás!“ s hrůzou v hlase zareagovala na jeho výkřik kolegyně lékařka.

„Asi nejraději nás všechny, ale jsem přesvědčen, že by mu stačilo povraždit naše pacienty, abychom z toho měli problémy,“ suše konstatoval kolega.

Když jsem se nad jeho slovy zamyslel, dal jsem mu za pravdu. Klidně by vraždil i pacienty, kdyby věděl, že z toho pro nás vzniknou nějaké těžkosti. A určitě s největším požitkem by vraždil pacienty našeho staršího kolegy. Náš kolega měl totiž jednu negativní povahovou vlastnost – vyvyšovat se nad lidi. A dotyčnému sanitáři často dával najevo, že je pro něho obyčejnou nulou. Nebylo tedy divu, že právě on se častěji než my ostatní stával terčem „útoků“ dotyčného mladého muže. Bylo mi ale jasné, že je prakticky vyloučené, aby taková situace u nás na oddělení někdy nastala. V našem oboru bylo úmrtí na oddělení skutečně nepříliš běžné a každá nečekaná a nevysvětlitelná smrt by určitě rozběhla kolotoč vyšetřování, jak k ní mohlo dojít, a nepochybně by vedla i k odhalení možného pachatele. Byl jsem ale díky své nadměrné představivosti schopen si docela živě představit, jak by k takovým vraždám mohlo docházet na některém jiném oddělení, kde smrt pacientů není až takovou zvláštností.

Z titulu své profese psychiatra jsem měl dotyčného sanitáře velmi dobře „přečteného“ a byl jsem schopen odhadnout, jakým směrem by se asi ubíraly jeho kroky, kdyby se k něčemu takovému odhodlal. Kdybych dal v té době své představy na papír, vznikla by úplně stejná knížka, jako je tato. Nepochybně by se ale před těmi desítkami let setkala s nepochopením, výsměchem nebo v nejlepším případě zařazením do oblasti sci-fi .

Aby vůbec tento příběh mohl nabýt reálných kontur, muselo se přihodit něco, co v našem myšlení úplně změnilo pohled na to, že podobné případy se mohou stát i u nás a ta pomyslná „kulka“ může zasáhnout každého z nás. Že nejsme jiní než lidé z okolních zemí, že jedinci, již se určitým způsobem mohou vymykat z řad běžných sociálních norem a mohou dělat činy, které tyto normy výrazně narušují, jsou přítomni i mezi námi, chodí mezi námi, komunikují s námi a pak jednají způsobem, jenž je v rozporu nejenom se zákony, ale i s etickými normami naší kultury.

Knížka, jejímž úvodem jsou tato slova, nepojednává o současném případě vražd v jedné okresní nemocnici. Jak jsem uvedl, je jenom fikcí o člověku, kterého jsem znal před mnoha lety, pohledem na jeho psychiku, myšlení a nenormální touhy, jež se v jeho případě s největší pravděpodobností nikdy nenaplnily. Podobnost s problematikou uvedených případů je čistě náhodná. Události, které byly zaznamenány v posledních desetiletích, byly jen motivem k napsání této knížky. Také případná podobnost s aktéry některého z těchto případů je čistě náhodná. Kromě údajů uvedených v médiích jsem neměl možnost nahlédnout do detailů žádného z uvedených případů, a to ani toho, jenž se odehrál v naší republice.

Ponechám na čtenáři samém, aby si uvědomil, jak nebezpečným se může stát jedinec, který je osobnostně subnormní a jemuž vnější okolnosti umožní rozhodovat o osudech lidí. To ostatně ve velkém měřítku potvrdila i historie jako taková. Je nutné zamyslet se i nad tím, jak účinně předcházet tomu, aby k podobným excesům v budoucnu nemohlo docházet a aby na svých místech při

práci s lidmi byli ti, již tam skutečně patří, a to nejenom po stránce odborné, ale i lidské.

I.

Daniel pomalu zavřel dveře do místnosti, v níž strávil posledních asi deset minut. Udělal několik kroků směrem k oknu a svalil se do volného křesla, které stálo trochu bokem od ostatních křesel a židlí obsazených mladými lidmi. Přivřel oči a zhluboka vydechl.

Takže konec, pomyslel si. Ano, konec, poslední pokus v životě je za ním. Napětí, jež pociťoval v posledních dnech, se pomalu ztrácelo. Podíval se na hodinky. Půl druhé. Byl jedním z posledních z jejich skupiny, kteří absolvovali tu torturu ústního zkoušení.

Rozhlédl se kolem sebe. Úzká chodba už byla poloprázdná. Většina těch, kdo se účastnili ústních pohovorů, byla už pryč. Jak jim všem bylo pracovníci děkanátu sděleno, počítač zpracuje výsledky tak do šestnácté hodiny a ty pak budou vyvěšeny ve velkém sále v přízemí budovy.

Ano, Daniel byl na přijímací zkoušce. Ještě jednou se podíval kolem sebe. Všichni ti, kteří se společně s ním pokoušeli probít sítí zkoušky do prvního ročníku lékařské fakulty, byli ve věku kolem devatenácti let. Cítil se mezi nimi jako stařík. Vždyť před několika dny mu bylo rovných pětadvacet. Bylo to jistě správné rozhodnutí, že v tomhle roce s těmi pokusy dostat se na některou z lékařských fakult v republice skončí.

Opět zavřel oči. Před jeho vnitřním zrakem defilovalo posledních šest let jeho života. Viděl sám sebe jako čerstvého maturanta. Moc se neučil, ale maturitu zvládl celkem bez problémů. Z jeho třídy na gymnáziu se na medicínu hlásilo šest lidí. Tlustá Veronika to vzdala po prvním pokusu a nastoupila na jakousi technickou fakultu. Tři další udělali přijímačky na první pokus a na odvolání, doslova s odřenýma ušima, se po třech neúspěšných pokusech dostal na studia medicíny i poslední Jarda Vomáčka. Ten Vomáčka, jehož znal od dětství a který na gymnáziu prolézal z ročníku do ročníku spíše z laskavosti gymnaziálních profesorů než pro své znalosti. Ano, uměl to s nimi se všemi. Ten jeho nevinný pohled musel učarovat všem profesorkám bez ohledu na věk a překvapivě si bůhví

čím dokázal na svoji stranu získat i všechny profesory. A tenhle Vomáčka dostal možnost pokusit se zvládnout náročné studium medicíny a získat titul doktora.

Daniel musel uznat, že přijímací zkoušky hodně podcenil. Věděl, že fyzika je jeho slabina, ani v chemii nikdy neexceloval, ale věřil, že i přesto to zvládne. Ale už první pokus v Praze byl pro něj zklamáním. Jenom něco přes sto uchazečů z těch asi šestnácti set, již se dostavili ke zkouškám, skončilo za ním. Pro něj byl vyhrazen poslední list na vývěsce mezi těmi nejhoršími.

A následovaly další neúspěchy. Šestisté padesáté místo mezi více než tisícovkou uchazečů bylo jeho maximem.

Celý rok se jenom tak flákal. Občas nějaká ta brigáda, ale o žádnou kloudnou práci nezavadil. Nechtělo se mu pracovat za téměř minimální plat. On, který mířil podstatně výš. Vždyť lékařské povolání bylo jeho snem. A sny se musí plnit. Ani jej nenapadlo, že by mohl zkusit studium na jiné vysoké škole, ať už technického nebo ekonomického směru. Byl přímo posedlý myšlenkou stát se lékařem, o ničem jiném ho nenapadlo ani uvažovat.

Další červen. Opět se přihlásil na všechny fakulty a absolvoval všechny zkoušky, jež bylo možné absolvovat. A opět nic. Ani se tomu moc nedivil. Po celý rok se do knížek ani nepodíval a to, co uměl k maturitě, už dávno zapomněl. Nejvíce ze všeho mu vadily vyčítavé pohledy a poznámky jeho matky. Jedináček, kterého musela živit stárnoucí matka ze svého nízkého platu. Celý rok ji konejšil, že přece nezačne kdesi zbytečně pracovat, když za pár měsíců už bude studovat v Praze nebo Brně.

Po druhých neúspěších se rozhodl pokusit se najít přiměřené místo, ale nebylo to lehké. Gymnaziální vzdělání mu moc možností nedávalo.

S blížícím se červnem jeho odhodlání stoupalo. Požádal své profesory chemie i fyziky z gymnázia, zda by jej mohli doučovat. Uspěl. Snažil se, jak se jenom dalo, i když měl pocit, že se za ty dva roky úplně zapomněl učit. Jako by jeho mozek už nebyl schopen přijímat další vědomosti. Bylo to trápení, ale i tak věřil, že teď to zvládne.

Hned první pokus vypadal nadějně. Po písemných zkouškách byl jen dvacet míst pod čarou, jež znamenala jeho splněný sen. A pak přišla ústní zkouška. Ne, tu otázku z fyziky nebyl schopen zodpovědět. Nikdy nic takového neslyšel. Možná, že se to kdysi učili, ale nic si z toho nepamatoval. Třísté pořadí nedávalo žádnou šanci dostat se na fakultu alespoň na odvolání. Nic, opět nic. A další pokusy dopadly ještě hůř.

A opět jenom náhodné práce, stále větší problémy s matkou, která ze svého vdovského důchodu a mizerného platu už nebyla schopna ani ochotna ho dál živit. Zkusil se připravit na přijímací zkoušky sám. Nikdy v životě tolik neseděl nad knihami, jako tomu bylo ty dva měsíce. A opět nic. Snad nejhorší výsledky ze všech pokusů za všechny čtyři roky.

Strýc mu našel celkem klidnou a slušně placenou práci v nějaké fi rmě. Jaro opět zaklepalo na dveře a Daniel učinil další pokus připravit se ke zkouškám. Ale jeho odhodlání překazila láska. Jako by ji na něj seslal sám ď ábel, aby mu zabránila dostat se na vysněnou školu. Nebyl schopen se soustředit na učení a přijímací zkoušky dělal jako ve snách. City jeho mysl úplně oslepily. A jak zkoušky skončily (samozřejmě zase s neúspěchem), pominula i láska. Jeho vyvolená odjela pracovat do ciziny a už se neozvala.

Jeho novou láskou se na nejbližších několik měsíců stal alkohol. Matka ho vyhodila z domu. Ani se na ni nezlobil. Proč? Vždyť žít s věčně opilým synem, jenž nemá peníze, nemohlo být pro ni vůbec lehké. Naštěstí s novým rokem jako by do něj vešla nová míza. Dokázal se alkoholu zbavit. Nebylo to lehké, ale především musel opustit svoji starou partu, která jej provázela posledního půl roku. Sehnal si literaturu a pustil se do učení. A současně se rozhodl, že to budou jeho poslední pokusy. Šest let boje. Ano, pořád toužil být lékařem. A opět neúspěchy.

A dnes poslední pokus. Po písemné části zkoušek se pohyboval kolem dvoustého místa. Kdyby náhle zrušili ústní část zkoušek, jako se občas kvůli počasí zruší druhé kolo soutěží ve skocích na lyžích, znamenalo by to pro něj vytoužený úspěch.

Když vkročil do místnůstky plné květin a uviděl před sebou zkušební komisi, jako by se mu v té chvíli zavřely všechny dveře, jeho život skončil a jeho touhy zůstaly navždy nenaplněné. Měl pocit, že ti tři se na něj dívají jako supi, co chtějí sníst svoji kořist.

„Vám je už pětadvacet let, že, pane Michálku?“ zeptal se jej předseda komise, aniž by zvedl hlavu.

Danielovi vyschlo v krku. Začíná to špatně.

„Ano,“ zašeptal.

Předseda komise sepal ruce a udiveně se na něj podíval.

„Ale než skončíte studium, bude vám více než třicet let. Není to pozdě začínat s tak náročným povoláním, jako je lékař?“

Daniel chtěl něco říct, ale neměl sil. Bylo mu jasné, že tady nemá šanci.

Ty otázky, jež dostal, nebyly ani těžké, ale po tom šokujícím úvodu už nebyl schopen se soustředit.

A tak před chvílí zavřel dveře zkušební místnosti a teď seděl v křesle. Cítil se osamoceně. Úplně sám na celém světě. Bylo mu jasné, že se rozhodl správně. Vždyť mu to jasně naznačil i předseda komise. Nemá tady co dělat. Ale vždyť znal i mnohem starší studenty! Ale začínající více než třicetiletý lékař? Než udělá atestační zkoušky, bude mu nejméně šestatřicet, snad i víc. A v délce praxe bude po celý život zaostávat za těmi ostatními, kteří začali studovat v devatenácti.

Ti lidé kolem, co se nervózně pohupovali na židlích nebo procházeli po chodbě, byli ještě mladí. Cítil se nejenom osamocený, ale i starý, hodně starý. Jako by za tu poslední chvíli zestárl nejméně o deset let. Jeho sny se rozplývaly.

Ne, ještě má dvě hodiny. Dvě hodiny naděje, že to vyjde. Možná se ti tři nad ním smílovali a dali mu hodně bodů, aby se na tu školu dostal. Možná, že když vyšel ven, ta mladá asistentka, co se na něj celkem mile a s účastí dívala, se usmála na toho bručouna předsedu komise, asi nějakého zbytečně důležitého profesora, a vymohla na něm, aby chudáka mladého muže tak netrápili a umožnili mu stát se lékařem.

Všechno se v něm vzepjalo. Proč nemůže být lékařem? Proč?! Vždyť to byl jeho dávný sen. Už jako dítě vyšetřoval babky fonendoskopem, jež mu kdysi daroval jeden ze sousedů, který byl lékařem. Toužil lidem pomáhat, léčit je, uzdravovat. A po večerech potají četl zdravotvědu, kterou měli doma a již jeho matka asi zdělila ještě po svých rodičích. Proč nemůže studovat tak jako stovky těch ostatních, kteří ty přijímací zkoušky udělali?

Vždyť medicína není jenom o fyzice nebo chemii. A on by se učil! Klidně i celé noci, aby to zvládl. Nebál by se žádného z předmětů. Jistě by tu školu dodělal. Znal několik lékařů. Byli to lidé jako ostatní. Byli mezi nimi takoví, jichž si vážil jako nikoho jiného, ale i takoví, kterým by nesvěřil do péče ani svého psa. Jistě, v každé profesi se najdou ti dobří i ti špatní. A on by byl tím dobrým. Vážil by si lidí a pomáhal by jim ze všech sil. A takoví, jako ta komise, mu v tom už tolikrát zabránili.

K čemu jsou dobré ty přijímací zkoušky? Vždyť ani při nejlepší vůli nemohou být spravedlivé. Možná ty testy ještě jakž takž, ale ústní zkoušky? Tam přece sehrává důležitou roli i lidský faktor. A na ten on zatím pokaždé doplatil.

Minuty ubíhaly pomalu. Chodba se už vyprázdnila, zůstaly tam jenom dvě dívky, které si spolu pořád povídaly. Neměl chvíli klidu. Měl by se jít raději někam projít. Podíval se na hodiny. Byly pomalu čtyři. Za chvíli už to bude venku.

Po schodech vyběhla dívčina a zamávala na holky.

„Evo, Jano, pojd'te, už to tam věší.“

Dívky vstaly a rychle se vzdálily směrem ke schodům. Daniel zůstal na chodbě sám. Ještě chvíli počká, než zástupy před výsledkovými listinami zmizí. Pak se v klidu podívá. Má přece času dost. Alespoň si ještě o chvíli prodlouží naději, že mu to na poslední pokus vyšlo.

Hodiny ukazovaly téměř půl páté, když pomalu sešel po schodech do vestibulu. Uviděl je z dálky. Ty papíry plné jmen, jež visely na improvizovaných stojanech.

Kolem nich se motalo už jenom několik opozdílů.

Tak odkud začít, pomyslel si. Začne od konce. Poslední místo, zasmál se útrpně. Jakýsi Štěpán Silný. Tak Štěpáne, tobě to tedy nevyšlo. Ale jsi ještě mladý, šanci určitě budeš mít. Předposlední Jarmila Veselá. Tak Jarmilo, ty dnes taky moc veselá nebudeš. Ale vždyť to je úplně jedno, uvědomil si Daniel, poslední nebo o pět set míst vpředu, to bylo úplně totéž. Znamenalo to jenom jediné – že dotyčný u zkoušek neuspěl. Ne, nebude to natahovat. Podívá se na list, který protínala tlustá vodorovná rudá čára. Čára života a smrti. Nad ní to byl život. Studentský život, jež nikdy nepoznal a asi ani nepozná. Právo na šanci tu školu ukončit a dělat práci, která jej bude bavit. A pod ní? Smrt. Jistě ne doslovně, ale z jeho úhlu pohledu asi skutečně definitivní konec. Exitus, jak se smrt označuje v lékařské terminologii. Jak humánní název. Odchod. Odchod z tohoto života. A v jeho případě? Odchod taky. Jiný, ale i tak definitivní. Podíval se na papír a zrak mu padl na jméno. Ano, bylo to jeho jméno, o tom nebylo pochyb. Daniel Michálek. Tlustá rudá čára protínala mezeru mezi čísly dvě stě a dvě stě jedna. A k jeho jménu bylo jakoby přisáté číslo dvě stě osmdesát.

Krev se mu nahrnula do hlavy. Exitus. Odchod. Definitiva. Poslední naděje právě umřela.

Obrátil se a loudavě se pustil směrem k východu. Cítil se jako ve snách. Jedna kapitola jeho života definitivně skončila. A ta druhá? Nová? O té vlastně nikdy nepřemýšlel.

Ne, ani nyní nebude. Na to teď bude mít už dostatek času.

Dveře budovy se za ním samy zavřely. Jako by mu chtěly naznačit, že tady nemá co pohledávat. Jeho obličej ovanul svěží vzduch mladého léta. Na jedné straně z něj spadlo napětí, jež souviselo se zkouškovým stresem, ale ihned cítil, že jeden stres bude brzy vystřídán stresem druhým. Co dál? Na nikoho se už nemohl spoléhat. Z firmy jej vyhodili, když do práce opakovaně přišel opilý, a bylo jasné, že strýc mu už podruhé pomocnou ruku nepodá. A matka? Té by měl už pomalu začít pomáhat on a neočekávat, že jej snad bude živit.

Park plný zeleně se nacházel kousek od pro něj tak nešťastné budovy. Sedl si na první lavičku pod košatým stromem. Ne, teď to nebude řešit. Pociťl hlad.

Vždyť od rána nic nejedl. Dosud neměl na jídlo ani pomyšlení. V první řadě se nají. Pak teprve bude v klidu přemýšlet, jak dál. Kde se zaměstná, kde bude bydlet a z čeho bude žít. I oženit by se možná měl nebo si alespoň najít trvalý vztah. Záviděl spolužačce, kterou nedávno potkal, že už má dítě. Rodičovský pud se i u něho začínal pomalu hlásit k životu.

Jakýsi stín zakryl Slunce, jež spoře prosvítalo širokou korunou stromu. Zvedl hlavu. Nad ním stál mladý muž v jeho věku a zeširoka se na něj usmíval. Daniel se usmál taky a hbitě vstal. Toužil po tom, aby zde potkal někoho známého, někoho, kdo by jej zbavil toho hrozného pocitu osamění, co jej právě tak strašně sužoval. A jako by ho někdo vyslyšel, první známá tvář.

Poznal jej na první pohled, i když se neviděli téměř od maturity. Byl to Jarda Vomáčka, ten flákač z gymnázia, jenž jen tak tak prolézal ročníky střední školy, aby se nakonec dostal na medicínu.

„Danieli, tak tebe bych tady nečekal!“ s radostí vykřikl Jarda a objal Daniela. Ten jeho objetí opětoval.

Oba mladí muži si sedli na lavičku.

„Tak povídej, co je u tebe nového?“ pobídl Daniela Jarda.

Danielovi moc do řeči nebylo.

„Zas mě vylili...“, pronesl smutně. Jeho problémy opět spatřily světlo světa.

„Ze zkoušky?“ zúčastněně se zeptal Jarda.

„Z přijímací zkoušky...“, špitl Daniel.

Jarda se na něj překvapeně podíval.

„Já ti nerozumím. Z jaké přijímací zkoušky?“

Daniel se nadechl a překvapenému Jardovi v krátkosti popsal své studijní trable.

Bylo vidět, že tato skutečnost Jardu zaskočila. Mlčel a díval se do země. Nastalé ticho přerušil Daniel.

„Tak o mně teď víš všechno a na oplátku mi řekni něco o sobě,“ pronesl s nucenou veselostí.

Jarda chvíli mlčel, pak se úkosem podíval na Daniela.

„Neměl bych tě asi dráždit, když jsi v takovém rozpoložení, ale právě jsem udělal poslední státnici. Z interny. Sedmnáctého července budu mít promoci. A od srpna nastupuji do nemocnice u nás doma. Mám místo na chirurgii.“

Odmlčel se. Mezi nimi se rozhostilo trapné ticho. Ani jeden z nich jako by neměl co říct. Bylo zřejmé, že Jardovi bylo Daniela líto. Snad se ani neměli potkat. Měl najednou divný pocit, jako by mu tím, že právě skončil studium, nějak ublížil.

Danielovi se hlavou honily spousty myšlenek. Tak Jarda je už doktor. Jenom promoce a bude to mít na papíře. Nic mu v tom už nemůže zabránit. Když tu školu byl schopen dodělat takový mizerný gymnaziální student, proč by ji nezvládl taky on? A Jarda bude léčit lidi. Chirurg! Vždyť i on toužil být chirurgem. A lidé si takového Jardy budou vážit. Ano, pane doktore sem, pane doktore tam. A holky po něm budou toužit. Jistě, mladý pán ve společenském postavení. A on? Nula. Žádný titul, žádný doktor. Jenom obyčejný Michálek. Nezaměstnaný, vyhozený z práce, bez peněz.

Že by to zkusil ještě jednou? Ještě jeden rok. Možná to vyjde! Ne, tuhle myšlenku ihned zahnal. Aby mu zase nějaký starý pedagog vyčetl, co u zkoušek dělá tak starý chlap? Už má toho dost a ponižovat se nikým nenechá, i kdyby to byl ten nejvěhlasnější profesor v republice.

Ticho opatrně přerušil Jarda.

„Ty, Danieli, a co teď budeš dělat? Máš alespoň nějaké místo?“

Daniel pokrčil rameny.

„Snad se něco najde. To víš, nejraději bych pracoval ve zdravotnictví, ale co tam? Nemám ani zdravotní školu, nic, vůbec nic. Na co je mi teď maturita z gymnázia? Kdo mě s ní zaměstná?“

Jardu jako by osvítila spásná myšlenka.

„Danieli, já si pamatuji, že jsi vždy vynikal v biologii a v tělovědě jsi byl excelentní. Myslím, že bys skutečně měl jít pracovat někam do zdravotnictví. Víš, když jsem byl v naší nemocnici kvůli tomu místu, ptala se mě paní na

personálním, jestli nevím o nějakých mladých mužích, co by u nich chtěli dělat sanitáře. Co ty na to? Alespoň na začátek by to pro tebe možná bylo zajímavé místo. Byl bys mezi lidmi, mohl bys jim být užitečný a ty tvoje znalosti z tělovědy by se tam báječně hodily. Jestli chceš, tak tam půjdu a domluvím ti to.“

Do Daniela jako by uhodil blesk. Že ho něco takového nenapadlo samotného. Že jsou sanitáři, a hlavně muži v jejich nemocnici nedostatkovým „zbožím“, to slyšel už dávno. Nemusel se ta léta potulovat po městě a hrát si na nezaměstnaného. Mohl pracovat v zajímavém prostředí, možná i zkušenosti, jež by tam získal, mu mohly pomoci při těch přijímacích zkouškách. Asi mu teď Jardu posílá samo nebe.

Usmál se a podal Jardovi ruku.

„Moc ti děkuji, ten tvůj nápad je skutečně za milion. Ale já si to tam vyřídím sám, to ještě zvládnou.“

Jarda se taky usmál.

„Tak to mám skutečně radost, že jsem ti dal tip. A jdi za paní Tománkovou na personálním a odvolej se na mě. Určitě bude ráda, když tě uvidí. Mladý, zdatný muž, který je tak šarmantní, pacienti tě jistě budou zbožňovat, o tom jsem přesvědčen.“

Podali si ruce a vzájemně se poplácali po ramenou. Daniel stál a díval se za odcházejícím Jardou. Přistihl se při tom, že mu závidí. Ano, byla to závist, nic jiného než závist. Všechno, úplně všechno by teď dal za to, aby si to mohl s takovým Jardou vyměnit. Ten bude za tři týdny promovat. Za tu dobu, co on zkoušel štěstí na přijímacích zkouškách, takový Jarda a ti ostatní zvládli šest let studia medicíny. A teď jde s kolegy do hospody oslavovat ukončení studia. A on, Daniel, jede domů, aby sdělil matce, že mu to opět nevyšlo. Ani na poslední pokus.

Závist hlodala v jeho duši víc a víc. V čem je takový Jarda lepší než on? Ale za ten tip na místo je mu docela zavázán. Jistě ho do té nemocnice vezmou, možná právě na chirurgii. Ne, na chirurgii ne. Nesnesl by, aby mu Jarda měl dělat

nadřízeného. Byl pevně rozhodnutý. Bude sanitář. A pak se uvidí. Možná, že se mu naskytne něco lepšího, než je místo sanitáře v okresní nemocnici.

II.

Paní Tománková byla velmi milá. Když se dozvěděla, že Daniel má zájem k nim nastoupit jako sanitář, dost se tomu podivila.

„Víte, pane Michálku,“ začala velmi opatrně, „moc mě těší, že máte zájem pracovat právě u nás, ale nevím, jestli s tím sanitářským místem budete spokojen. Jistě víte, že si ještě musíte udělat kurz, ale to jistě zvládnete levou rukou, o tom nepochybuji. Ale mám trochu obavy, abyste nám za chvíli neutekl.“

Daniel se na ni překvapeně podíval. Paní Tománková pokračovala a volila slova velmi opatrně.

„Víte, řekla bych, že na to místo jste... jste... příliš vzdělaný a vaše intelektová kapacita vás jistě předurčuje i k jiné práci, než je právě tahle. Myslím, že pokud se vám u nás zalíbí, mohl byste uvažovat o tom, že byste si udělal zdravotní školu. Většinu předmětů z gymnázia byste nemusel absolvovat a ty odborné byste určitě zvládl. Z naší strany byste k tomu měl plnou podporu.“

Daniel se usmál. Slova paní Tománkové mu lichotila. Už dlouho jej nikdo tak hezky nezvedl z toho bahna vnitřních komplexů, neschopnosti a hlouposti, ve kterém se topil a nebyl schopen si sám pomoci. Tohle paní Tománkové nikdy nezapomene. Určitě jí přinese alespoň kytičku květů. A o té škole bude určitě uvažovat.

Do práce nastoupil hned počátkem července. Byly dovolené a jeho ruce se ukázaly být už od prvního dne velmi užitečné. Naštěstí jej nenutili, aby nastoupil na chirurgii. Byl přidělen na interní oddělení a velmi jej to potěšilo. O to víc, když tam hned prvního dne uviděl mladou sestřičku, která se na něj mile usmála, jenom co překročil práh oddělení.

S oddělením se rychle sžil. Cítil se v nemocnici jako doma a brzy si stále víc uvědomoval, co pro něj práce ve zdravotnictví znamená. Jarda Vomáčka se nemýlil – už během několika týdnů, co v nemocnici pracoval, se stal oblíbencem všech pacientů i pacientek oddělení. Co jej těšilo nejvíc, práce s lidmi jej bavila

a nešťítel se jí. Spíše mu připadalo směšné, když se jedna z mladých doktorek pozvracela poté, co vešla do pokoje, ve kterém ležela pokálená pacientka.

Měl dobré pozorovací schopnosti, a tak měl za krátkou dobu důkladně přečteny všechny pracovníky oddělení.

Primář byl už pán dost v letech, do důchodu mu moc nechybělo, a jak Daniel brzy vycítil, ani se mu nechtělo. Bylo zřejmé, že doktor Havelka se své funkce bude držet zuby nehty, a jak to potvrdily sestřičky na oddělení, každého z lékařů, který se ukázal být jen trochu schopným odborníkem, se snažil z oddělení za každou cenu dostat pryč. Jinak byl uznávaný jako dost kvalitní internista, ale bylo jasné, že sebevzdělávání už moc neholduje. Jeho léčebné metody byly v mnoha oblastech zastaralé a viděli to jasně nejenom lékaři, ale i sestry na oddělení.

Zástupcem primáře byl starý doktor, který možná zamlada měl o svoji práci zájem, ale teď bylo jasné, že je rád, když pracovat moc nemusí. Po ranním sezení a vizitě na oddělení se doktor Míšek pokaždé někam ztratil a nebyl k nalezení. Nikomu ani nechyběl, sestry si už na tuto skutečnost zvykly a primáři to taky bylo jedno. Podstatné bylo to, že vzhledem ke všem těmto „přednostem“ neohrožoval primáře ve funkci a vznikl mezi nimi přímo symbiotický vztah. Když bylo třeba, doktor Míšek primáře podpořil, ať se jednalo o cokoli a ať měl na to možná sám opačný názor, pokud vůbec nějaký názor na věci měl. Svojí funkcí bránil v možném postupu dalšímu z lékařů, kterého by primář asi nejradši viděl od sebe co nejdál – doktoru Valenčíkovi.

Doktor Valenčík byl poměrně mladý, hodně ambiciózní lékař, který měl všechny odborné i kvalifikační předpoklady, aby co nejdříve nahradil ve funkci nejenom doktora Míška, ale i samotného primáře. Říkalo se, že je taky dobře zapsán někde na „kraji“, což jistě nemohlo primáři utéct, a o to horší musel mít k doktoru Valenčíkovi vztah. Taky o to víc si samozřejmě vážil doktora Míška a toleroval mu úplně všechno, jenom aby náhodou neodešel do důchodu a na jeho místo nebyl jmenován doktor Valenčík.

Daniel se už prvního dne své práce na oddělení stal svědkem velmi afektované výměny názorů mezi primářem a doktorem Valenčíkem. Pochopil, že co se týče odbornosti, je Valenčík už v této chvíli a ve svých pětatřiceti letech na vyšší úrovni než primář. A to primář jistě nemohl spolknout jenom tak, to bylo zřejmé všem. Ale šéf je vždy šéfem, a i když nemá pravdu, jeho rozhodnutí platí. A tak doktor Valenčík musel nejednou spolknout velmi trpkou pilulku, když byl nucen vykonat příkaz, který odporoval jeho názorům. Když se jednou pokusil se svými problémy obrátit na náměstka pro léčebně-preventivní péči okresní nemocnice, dle jedné ze sester „dostal tak po rypáku, že ho už asi raději nikdy neotevře“. Tato slova vyjádřila všechno, co mohl Daniel o této kauze slyšet.

Na oddělení bylo ještě několik mladých doktorů a doktorek, ale Danielovi připadali jenom jako stíny bez vlastního myšlení. Slepě poslouchali primáře, případně doktora Míška, a často, i když jenom tajně, se obraceli o radu k doktoru Valenčíkovi. Daniela opět nejednou píchlo u srdce. Jak sledoval odborné výkony mladých lékařů a jejich léčbu, zdálo se mu, že on se svými mizernými vědomostmi, které získal z těch několika napůl odborných knížek, co si o problematice lidského těla a jeho nemocích přečetl, ví snad z té medicíny víc než oni. Ale oni měli diplom a titul, a tak měli právo rozhodovat o životě a smrti svých pacientů, kterým on musel jenom utírat zadky, vozit je k vyšetřením a dělat pomocné zdravotnické práce, pokud jej o to některá ze sestřiček požádala. Opět se u něj přihlásil ten stejný pocit závidi, jaký měl při posledním setkání s Jadou Vomáčkou. Tihle doktůrci mají školu, kterou toužil studovat i on, nic neumějí, možná těm pacientům svými nevědomostmi i škodí, a on? Nic, jenom ta nula. Sanitář, který ještě nemá ani ukončený kurz na toto pro něj tak podřadné místo. Paní Tománková měla pravdu, má na víc než na sanitáře. Ale když jej ta práce tak baví!

Z mladých lékařek jej nejvíc zaujala doktorka Malcová. Ne svojí krásou, i když hezká byla, to se nedalo popřít, ale především tím, že mezi těmi šedivými stíny lékařů oddělení výrazně vynikala. Ne svými odbornými schopnostmi, právě naopak. Všichni věděli, že lékařskou fakultu dokončila jenom díky obrovské

protekcí ze strany svého strýce, který byl děkanem fakulty, na níž studovala. Mezi těmi stíny vypadala jako stín nejčernější. Že je hloupá, bylo jasné všem. Jednou slyšel doktora Valenčíka, jak se o ní vyjádřil před kterýmsi lékařem, že je intelektově subnormní. Intelektově subnormní, to pochopil i Daniel bez příslušného vzdělání. Znamenalo to jenom tolik, že má toho intelektu méně, než je běžný průměr populace včetně všech těch debilů a idiotů. Daniel se brzy přesvědčil, že doktor Valenčík se určitě vůbec nemýlil. Bylo zřejmé, že na práci lékaře jednoznačně nestačí. Ale zdálo se, že pan děkan měl hodně dlouhé prsty a paní doktorka Malcová měla předurčeno jako černý stín vegetovat na oddělení jistě hodně dlouhou dobu bez jakýchkoli potíží. Když bylo nejhůř, zasáhl sám primář oddělení a doktorku Malcovou podržel, ať už odborně, nebo když hrozil nějaký ten průsvih kvůli špatné nebo nedostatečné léčbě pacientů, jejichž ošetřující lékařkou byla.

Pokud ostatní mladí lékaři vyvolávali v Danielovi jenom mírné pocity závidění a žárlivosti, že oni lékaři jsou a on ne, tak doktorka Malcová byla pro něj totéž, co je pro býka červené sukno. Jak se obrazně říká, nůž se mu otevíral v kapse, když se nesla chodbou s hlavou vztyčenou jako Athéna, hrdá bohyně moudrosti starých Řeků. Z hovna Přemyslovna, zacítoval si v duchu v takové chvíli Daniel. U Malcové nejvíc prožíval ten nesmazatelný pocit křivdy, který jej pronásledoval snad denně při pohledu na hloupost a neschopnost této doktorky. To napětí bylo o to větší, že i on sám jako fakticky zdravotnický laik viděl, jak doktorka Malcová svojí hloupostí a neschopností přímo ohrožuje své pacienty na životě, jak arogantně jedná se sestrami, kterým právě svojí intelektovou kapacitou v mnoha případech nesahala ani po paty, a jak jedná i s ním, sanitářem Danielem, jako by to byl ten poslední nevolník paní vévodkyně. Cítil, jak se jeho závist pomalu, ale jistě začíná měnit v jakýsi zvláštní druh nenávisti vůči takovým osobám, jako byla Malcová. V takových chvílích toužil, aby měl moc nějakým způsobem všem těm ubohým, neschopným nebo hloupým doktůrkům, a Malcové nejvíce, ublížit; aby je srazil tam, kde je teď on, aby zkusili někdy dělat sanitáře

a nevyvyšovat se nad sestry nebo nad něj, který je na vyšší úrovni než většina z těch mladých ubožáků, co měli jenom ten správný papír.

Co se týče jednání primáře a doktora Míška vůči Danielovi, měl pocit, že jeho přítomnost snad ani nevnímají. Pro ně to byla jenom skutečně poslední pomocná síla, možná v některých ohledech postavená níže než uklízečky na oddělení. Ty nebyly jejich, byly zaměstnankyněmi kteréśi firmy, jež měla s nemocnicí smlouvu. Takže tím nejnižší postaveným v hierarchii všech pracovníků oddělení byl on a další tři sanitáři, se kterými se střídal ve službách.

Viděl, že paní Tománková měla i v tomto pravdu. Tito mladí kluci, kteří zde pracovali, byli skutečně svým myšlením někde jinde než on. Určitě nikdo z nich neslyšel o nějakém Konfuciovi, zajímal je především fotbal, holky a diskotéky. Vlastně, kolik z těch doktorů tady v nemocnici vůbec kdy slyšelo o nějakém čínském mysliteli? To on měl takového Konfucia v malíčku. Na co mu to vlastně někdy v životě bude, při takové práci, jakou teď dělá? Možná měl poslechnout ty, kteří mu radili, aby to zkusil na nějaké jiné vysoké škole.

Sestřičky na interně se skutečně vydařily. Alespoň na té části oddělení, kde pracoval, to byly skutečně holky, jak se patří. Staniční sestra byla poměrně mladá a celkem hezká, ale od všech si zachovávala přísný odstup. Tu by si na rande určitě nedovolil pozvat. Vždyť viděl i jejího muže. Vysoký svalovec, ten kdyby mu tak jednu ubalil...

Další byly tak v jeho věku a mladší. Moc mu při jeho nástupu do práce pomohla Markéta. Chápal, že staniční sestra nemá čas se jím zaobírat, a Markéta si jej sama vzala do parády. Právě díky ní uměl všechno na oddělení dělat tak, jak to od něho očekávali.

Když se s tímto svěřil jednomu ze sanitářů, asi stejně starému Honzovi, se kterým našel docela společnou řeč, tak se na Daniela zvláště usmál a jenom tak procedil mezi zuby: „Ano, Markéta každého z nás vzala do parády. To ona umí velmi dobře.“ A hlasitě se zasmál. Daniela to vyvedlo z míry. Nechápal, co tím Honza myslí. Ale byla to milá holka, to si všiml. Nebyla by vůbec k zahození.

To, že si s ním potykaly hned všechny sestry z jejich stanice s výjimkou staniční sestry, se Danielovi líbilo. Všiml si, že staniční si tyká jenom se dvěma sestrami, se kterými se znala už delší dobu, a snaží se odstup od ostatních udržet co nejvíce. Taky si postupně tykal s většinou sesterského personálu celého oddělení a taky se všemi sanitáři.

Delší dobu si musel zvykat na to, že od prvního dne jej oslovovali všichni lékaři křestním jménem. Nikdo se ho nezeptal, jestli se mu to líbí nebo ne. Zpočátku se cítil uraženě. Jakým právem jej oslovují ti mladí doktůrkové „Danieli“? Vždyť má přece nějaké to příjmení. Od staniční nebo vrchní sestry se mu to zdálo být celkem přirozené, taky od primáře nebo doktora Míška by to snesl, ale slyšet od nějakých mladých doktůrků nebo doktorek: „Danieli, jděte, udělejte, přineste, odneste,“ to se mu zdálo být nedůstojné a těžko si na to zvykal. Ještěže mu nezačali tykat, to by si tedy líbit určitě nenechal. Jenom primář jej neoslovoval vůbec. Buď jeho jméno neznal, nebo si je nezapamatoval. To mu nebylo nikdy jasné. Kolikrát od něj slyšel to strohé: „Vy tam, pojd'te sem a udělejte to nebo ono.“ Na druhé straně se mu líbilo, že některé sestřičky mu po čase začali říkat Dany.

Co mu nejvíc vadilo, bylo oslovení, které pro něj vymyslel doktor Valenčík. Když jej staniční sestra prvního dne při jeho nástupu do zaměstnání představila, doktor Valenčík se na něj podíval spatra a rozšafně prohlásil:

„Tak Daniel? No to je hezké jméno. Připomíná mi to to anglické dandy. Ano, to je to pravé, celkem se k vám to oslovení hodí. Pro mě budete od teď jenom Dandy,“ hlasitě se zasmál a beze slova odešel ze sesterské místnosti.

Daniel zrudl. Slova doktora Valenčíka se ho hodně dotkla. Jaký je on dandy? Věděl, co to v angličtině znamená. Něco jako švihák, rozpustilec, frajírek. Měl sto chutí říct Valenčíkovi něco hodně nepříjemného, ale zarazil ho smích přítomných sestřiček. Zdálo se, že je slova doktora Valenčíka celkem pobavila. Jedna z nich si všimla uraženého výrazu v jeho obličeji. Přistoupila k němu a chytila ho za ruku.

„Ale, Danieli, to tak přece nemůžeš brát. To víš, doktor je takový šprýmař, on to tak zle nemyslí. Prostě tě tímto oslovením povýšil na frajírka. Měl by si mu za to poděkovat.“

Daniel si myslel své. Stáhl se do šatny, otevřel okno a dlouze se díval ven na zelené louky, které bylo vidět z budovy nemocnice, a přemýšlel. Neměl by ihned odejít a nenechat se takhle urážet? Ne, rozhodl se po chvíli, to by byla zbabělost, ale tohle doktoru Valenčíkovi nikdy nezapomene. Určitě bude příležitost, jak mu tuto urážku oplatit. Počká si na něho, jak dlouho bude třeba, a pak mu to vrátí i s úroky. A do té doby mu bude škodit. Ano, tak po kousíčkách, aby na to nikdo nepřišel. Určitě ten správný způsob k tomu najde.

Vrátil se zpátky na oddělení. Sestry už dělaly svoji práci a na nepříjemnou scénu už jistě dávno zapomněly. Ale doktor Valenčík nezapomněl. Pokaždé oslovil Daniela jenom Dandy a pokaždé vyvolal na tvářích přítomných sestřiček nebo doktorů úsměv, což i po delší době nahrnulo Danielovi krev do obličeje. Stále víc pociťoval k doktoru Valenčíkovi odpor a byl rozhodnut, že mu tyto ze svého pohledu urážky vrátí. Co je ten doktůrek? Nic, obyčejná nula. Ani primář, ani jeho zástupce. Sekundář jako ti ostatní. Jistě, odborně je určitě hvězda, primář by se měl od něj pomalu učit, ale jako člověk? V jeho očích selhal. Dělat si legraci z těch, co se nemůžou bránit! A on byl teď v takové situaci. Ale bude se bránit. Pan doktor ještě uvidí.

A opět ten pocit, který jej pokaždé pronásledoval. Závist. Ano, závist, že takový Valenčík si tohle může vůči němu dovolit. Jistě, vždyť je to doktor a on jenom obyčejný sanitář. I Malcová je přece doktorka. I ta mu může říkat „Danieli“. Naštěstí jí neučaroval Valenčíkův vynález Dandy. Ale ten vévodský tón vůči němu i sestrám, to jej dráždilo na nejvyšší míru. Husa jedna. Té to taky jednou sečte. Však ona uvidí, jaký je on její nevolník.

Krásná sestřička, kterou uviděl prvního dne v práci a která svým šarmem a úsměvem zasáhla jeho srdce, byla hned od dalšího dne na dovolené. Tuto informaci získal od sestřiček, jichž se na ni nenápadně zeptal. Asi to nebylo tak moc nenápadné, jak se zdálo jemu, protože obě se jeho otázce od srdce zasmály.